



EVALUATIE GROND- STOFFEN BELEID

MAART 2023



1 INLEIDING

In 2019 besloten de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo tot de invoering van een nieuw grondstoffenbeleid. Binnen dit grondstoffenbeleid stonden de volgende uitgangspunten centraal.

- Verminderen van de hoeveelheid restafval die verbrand wordt naar 30 kilo in 2025.
- Optimaliseren van de hoeveelheid grondstoffen die opnieuw gebruikt kan worden
- Een basissysteem voor alle drie de gemeenten
- Maatwerk voor doelgroepen

In 2020 is deze implementatie voorbereid en de wijzigingen voor de inwoners gingen op 1 januari 2021 in. In 2021 heeft er een tussentijdse evaluatie van het beleid plaatsgevonden met de eerste resultaten. Deze tussentijdse evaluatie heeft geleid tot een aantal kleine aanpassingen in de uitvoering.

Inmiddels zijn we op de helft van de looptijd van het grondstoffenplan en is er opnieuw een evaluatiemoment ingepland. Deze evaluatie wordt gebruikt om het effect van het grondstoffenbeleid te meten en de resultaten te meten tegen de wensen en doelstellingen. Zitten we op schema of moeten er aanvullende maatregelen worden genomen. Ook geven we een overzicht over de verbeteropties die ontstaan op basis van de signalen die we ontvangen van de inwoners, de inzamelers en nieuwe mogelijkheden op basis van de markt.

De evaluatie is als volgt opgebouwd:

- | | |
|-------------|---|
| Hoofdstuk 2 | Geeft een overzicht van de resultaten van de drie gemeenten voor de inzameling aan huis, in vergelijking met het verleden en in vergelijking met andere gemeenten in Nederland. |
| Hoofdstuk 3 | Geeft een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de inzameling van grof afval |
| Hoofdstuk 4 | Geeft een overzicht van het geïmplementeerde maatwerk |
| Hoofdstuk 5 | Geeft inzicht in hoe de inwoners het nieuwe beleid ervaren aan de hand van een inwonertevredenheidsonderzoek en het verloop van klachten en meldingen. |
| Hoofdstuk 6 | Geeft een overzicht van het grondstoffenbeleid in breder perspectief. Hierin bekijken we de internationale kaders en de markontwikkelingen |
| Hoofdstuk 7 | Geeft een overzicht van het verbeterpotentieel en geeft een planning voor het vervolg. |

2 RESULTATEN INZAMELING (NA)BIJ HUIS

De inzameling (na)bij huis is voor alle inwoners in de gemeenten Castricum, Heiloo en Uitgeest veranderd. De mensen die gebruik maken van rolcontainers hebben een containers voor PMD ontvangen en mogen sinds 2021 de rolcontainers voor restafval, GFT en PMD elk elke drie weken aanbieden. In alle kernen zijn de milieuparkjes uitgebreid en kwamen openbare/gratis luierscontainers. De mensen die een pas hebben en gebruik maken van de ondergrondse verzamelcontainers voor restafval, hebben de mogelijkheid gekregen om ook groente, fruit en tuinafval en etensresten (GFT) gescheiden aan te bieden in de daarvoor geplaatste cocon. Het plastic mogen ze samen met het restafval aanbieden, dat wordt achteraf door de verwerker nagescheiden. De variabele kosten voor het aanbieden van een restafvalzak is op deze nascheiding afgestemd.

In de resultaten bekijken we de ingezamelde hoeveelheden, het gemiddeld aanbodgedrag van de mensen met rolcontainers en het gemiddeld aanbodgedrag van mensen die gebruik maken van de ondergrondse containers.

De hoeveelheden vergelijken we met andere gemeenten in Nederland. Voor deze vergelijking gebruiken we cijfers uit 2021. Dit zijn de meest recente cijfers die bij het CBS¹ bekend zijn. We vergelijken de gemeenten met andere gemeenten in stedelijkheidsklasse 3. Dat zijn de gemeenten die net als Castricum, Heiloo en Uitgeest matig stedelijk zijn. In Nederland zijn dit 75 gemeenten. Hiervan hebben 63 gemeenten cijfers opgegeven voor 2021. De cijfers van 2020 en 2021 zijn voor de meeste gemeenten afwijkend van de meerjarige trend. Dit komt doordat er door COVID meer mensen thuis werkten in deze jaren. Landelijk zie we hierdoor een verschuiving van bedrijfsafval naar huishoudelijk afval. We zien in 2020 en 2021 een toename van alle huishoudelijke afvalstromen en met name een sterke toename van plastic en karton (pakketpost) en grof tuinvuil en klusvuil. In Castricum, Heiloo en Uitgeest zien we dat juist in deze jaren een trendbreuk ontstaat en dat mensen juist veel minder huishoudelijk restafval gaan aanbieden.

2.1 RESTAFVAL

2.1.1 Tonnages

Restafval Kg/inwoner/jaar		2019	2020	2021	2022
Castricum		187,0	179,3	106,1	100,6
Heiloo		171,9	171,7	103,1	101,3
Uitgeest		193,4	186,3	109,8	92,3
Stedelijkheidsklasse 3	Gemiddeld			130	
	Best presterend			34,5	

Tabel 1: Restafval Kg/ Inwoner/ jaar

Alle drie de gemeenten zitten ver onder het landelijke gemiddelde voor stedelijkheidsklasse 3. De gemeente Uitgeest heeft de grootste stap gezet en zamelt in

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek

vergelijking met 2019 ruim 100 kilo minder restafval in aan huis. De best presterende gemeente in deze stedelijkheidsklasse (Uden) zamelt nog maar 34,5 kg huishoudelijk restafval (na)bij huis in.

2.1.2 Aanbiedingen minicontainers

Het feit dat we veel minder huishoudelijk restafval inzamelen zien we ook goed terug in het aanbiedgedrag. Gemiddeld bieden de inwoners van Castricum, Heiloo en Uitgeest nog maar minder dan de helft van de keren dat wordt ingezameld hun bak aan om leeg te maken.

De meeste inwoners hebben een 240 liter rolcontainer voor restafval (78%). Zij bieden hun container in 2022 gemiddeld 7,86 keer per jaar aan. De inwoners met een kleinere 140 liter container (22%) bieden hun container nog wat minder vaak aan. Gemiddeld 5,74 keer per jaar. De cijfers van de individuele gemeenten staan in de volgende tabel.

Aanbiedingen rolcontainers 2022 ² Restafval	Maat container in liters	Aantal Uitgezet	Aantal Aangeboden	Gemiddeld
Castricum	140	2796	15.145	5,4
	240	9952	75.450	7,6
Aantal aansluitingen met meer dan 17 aanbiedingen				0,7%
Heiloo	140	1924	11.450	6,0
	240	6509	51.856	8,0
Aantal aansluitingen met meer dan 17 aanbiedingen				0,4%
Uitgeest	140	954	6.019	6,3
	240	3778	31.791	8,4
Aantal aansluitingen met meer dan 17 aanbiedingen				0,2%

Tabel 2: Aanbiedingen rolcontainers restafval

Minder dan een half procent van de inwoners kiest voor een tweede bak om zo meer dan 17 keer per jaar te kunnen aanbieden.

2.1.3 Aanbiedingen restafvalzakken in verzamelcontainers

Net als in de minicontainers zien we bij het aanbieden het effect van het teruglopen van de totale hoeveelheid restafval die wordt aangeboden. De terugloop is wel minder dan bij de inwoners in de laagbouw. De meeste inworpen worden gedaan via de 60 liter inworp mogelijkheden (89%). Gemiddeld werpen de inwoners met een pas voor de restafvalbakken 36,8 keer per jaar een 60 liter zak aan en 4,5 keer per jaar een 30 liter zak.

We hebben gekeken welk percentage van de afvalpassen meer dan twee keer per week een zak aanbieden. Dit ligt gemiddeld op iets meer dan 5%. De oorzaak van meervoudig aanbieden kan liggen aan het gebruik van de kleinere zakken, maar is ook in een groot aantal gevallen het gevolg van een inzamelsysteem in zorgcom-

² In deze tabel zijn voor de gemeente Castricum 8 adressen uitgesloten en voor de gemeente Uitgeest 1. Dit zijn adressen die om uitzonderlijke redenen erg veel aanbiedingen hebben, die niet overeen komen met huishoudelijk afval; Het betreffen bijvoorbeeld de adressen van het gemeentelijk brengstation, het gemeentehuis ed.

plexen waar een of meerdere inwoners/ verzorgers de zakken van een groot aantal burens aanbieden in de ondergrondse containers. Deze worden dan intern weer verrekend in deze complexen.

Aanbiedingen zakken 2022 Restafval		Aantal huizen met pas	Aantal le- digen	Gemiddeld
Castricum	60 liter	3.777	134.909	35,7
	30 liter		6.170	1,6
Aantal aansluitingen met meer dan 2 zakken per week				5,5%
Heiloo	60 liter	2.782	103.834	37,3
	30 liter		21.124	7,6
Aantal aansluitingen met meer dan 2 zakken per week				5%
Uitgeest	60 liter	1.023	42.605	41,6
	30 liter		7.086	6,9
Aantal aansluitingen met meer dan 2 zakken per week				7%

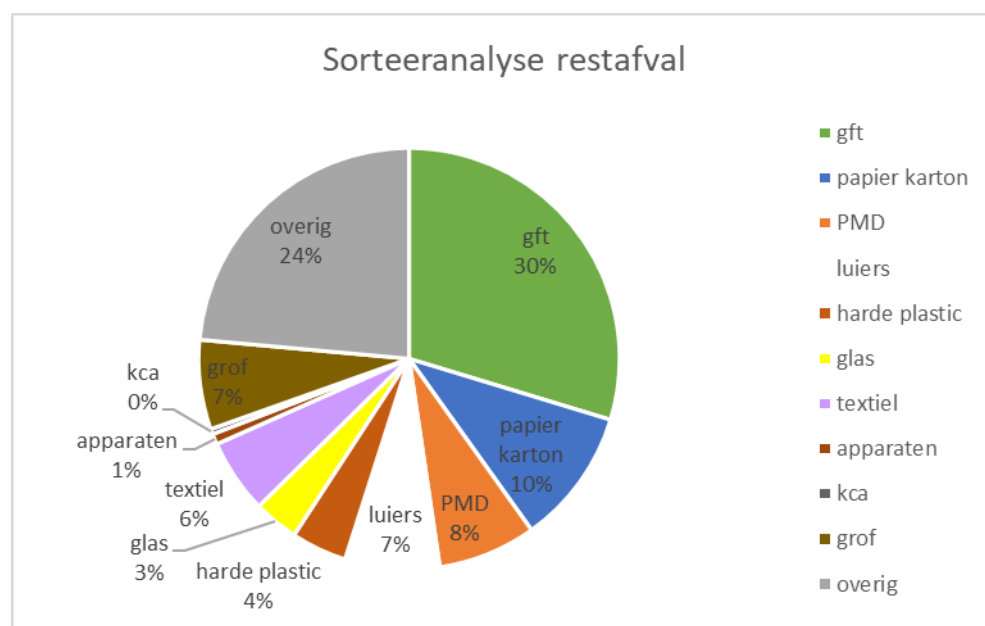
Tabel 3: Restafval aanbiedingen in de ondergrondse containers

2.1.4 Sorteeranalyse

In 2021 is er een sorteeranalyse uitgevoerd in de drie gemeenten. In een sorteeranalyse wordt een monster van het restafval dat in het gebied wordt ingezameld gesorteerd om te kijken wat er nog in het restafval (bak en zak) wordt aangeboden.

Voor de drie gemeenten zijn de sorteeranalyses nagenoeg identiek. Ruim 75% van het afval dat wordt aangeboden is herbruikbaar. Er zijn nog steeds verbeteringen mogelijk.

Het grootste verbeterpotentieel is Groente, Fruit en Tuinafval en Etensresten (GFT). Dit is de grootste hoeveelheid in het restafval. Dit is het gemiddelde beeld in heel Nederland. In de restafval containers gooien we met name eten weg (klaargemaakt eten en eten dat over de datum gaat in de koelkast) in totaal bestaat ruim 76% van het gft afval in de restafvalbak uit etensresten.



Figuur 1: Sorteeranalyse Restafval

2.2 GROENTE, FRUIT EN TUINAFVAL EN ETENSRESTEN (GFT)

Sinds 2021 is de inzamelfrequentie van GFT in de UCH aangepast van 1x per 2 weken naar 1x 3 weken, waardoor de inzamelfrequenties van rest, gft en PMD op elkaar aansluiten.

2.2.1 Tonnages

GFT Kg/inwoner/jaar		2019	2020	2021	2022
Castricum		123,10	133,80	142,30	129,67
Heiloo		139,60	139,60	141,50	128,57
Uitgeest		92,80	107,40	121,30	101,17
Stedelijkheids-klasse 3	Gemiddeld			118,9	
	Best presterend			178	

Tabel 4: GFT Kg/ Inwoner/ jaar

In 2022 zien we een forse afname in de hoeveelheid ingezameld GFT. Deze afname is landelijk en heeft te maken met het lange droge zomerseizoen. Er was simpelweg het afgelopen jaar gemiddeld minder tuinafval. De etensresten blijven nagenoeg constant, maar we zagen al in de sorteeraanlyse dat deze voor een groot deel in de restafval containers terecht komen.

Gemiddeld wordt er in Castricum, Heiloo en Uitgeest meer GFT afval gescheiden ingezameld dan in vergelijkbare gemeenten. De oorzaak hiervan ligt niet alleen in het gekozen inzamelsysteem maar ook in de gemiddelde grootte van de tuinen in het gebied. In de best presterende gemeente in stedelijkheidsklasse 3 (Winterswijk) wordt 178 kilo per inwoner per jaar ingezameld.

2.2.2 Aanbiedingen minicontainers

De GFT minicontainers worden gemiddeld tussen de 12 en 13 keer per jaar aangeboden. We zien een piek in het zomerseizoen (ondanks de vakantie) en een afname in het winterseizoen. Met name in het voor- en najaar (het snoeiseizoen) zijn de containers die worden aangeboden zeer vol.

De GFT minicontainer wordt minder vaak ter lediging aangeboden dan de PMD minicontainers (zie 2.3). Dit duidt op een signalering die we ook al zagen bij de sorteeraanlyse. De GFT containers worden met name gebruikt voor het tuinafval en minder voor de etensresten.

Aanbiedingen rolcontainers 2022 GFT	Maat container in liters	Aantal Uitgezet	Aantal Aangeboden	Gemiddeld
Castricum	140	2470	29.999	12,1
	240	12003	146.650	12,2
Heiloo	140	1453	17.879	12,3
	240	8362	106.743	12,8
Uitgeest	140	1130	14.078	12,5
	240	3940	48.229	12,2

Tabel 5: Aanbiedingen rolcontainers GFT

2.2.3 Aanbiedingen GFT zakken in verzamelcontainers

Ondanks dat er voor restafval betaald moet worden en de inworpen voor gft gratis zijn, zien we ook bij de cocons voor GFT bij de hoogbouw een relatief bescheiden aanbod. Gemiddeld bieden de bewoners met een pas ca 26,5 zak GFT per jaar aan. Dat betekent 1 zak per 2 weken.

Als we ervan uitgaan dat deze afvalstroom voornamelijk bestaat uit etensresten (er zijn in de hoogbouw maar beperkt tuinen) is er met name op deze afvalstroom nog wel winst te behalen.

Aanbiedingen op cocon 2022 GFT	Aantal huizen met pas	Aantal le- digingen	Gemiddeld
Castricum	3.777	96.034	25,4
Heiloo	2.782	80.265	28,9
Uitgeest	1.023	14.172	48,6

Tabel 6: GFT aanbiedingen in de cocons

2.2.4 Vervuiling gft cocons

Op alle GFT cocons zijn paslezers aangebracht. Hiermee worden de containers minder anoniem en proberen we vervuiling binnen de GFT cocons te minimaliseren. De GFT cocons worden flexibel geleegd op vulgraad en worden daarnaast ook geleegd tijdens de reguliere GFT rondes voor de laagbouw.

Er zit nog relatief (te) veel vervuiling in de cocons. Alleen in de weken dat we de cocons samen inzamelen met het gft afval uit de laagbouw is de gecombineerde vervuiling binnen de acceptatiecriteria en kunnen we de cocons laten verwerken als GFT afval. In de andere weken wordt het afval vanuit de GFT cocons zodanig vervuild, dat het alsnog als restafval wordt verbrand vanwege de vervuiling. Om dit te verbeteren heeft de BUCH een protocol ontwikkeld;

- De medewerker die de cocons leegt constateert bij bepaalde cocons stelsmatige vervuiling en maakt hier foto's van
- De BUCH stuurt alle gebruikers (paseigenaren die in de laatste 4 weken inworpen gedaan hebben) een brief met
 - o de bevindingen;
 - o een uitleg waarom GFT niet vervuild mag zijn;
 - o een aanbod voor een bezoek van een afvalcoach.
- Als de cocon nog steeds vervuild is, wordt de actie na 2/3 weken herhaald. De afvalcoach post de brieven en voegt een zakje composteerbare zakjes erbij
- Als dit geen effect oplevert in de vervuiling wordt de cocon 2 weken dicht gezet. Dit wordt aangekondigd met de reden. Daarna wordt de cocon opnieuw heropend.
- Na heropening wordt de cocon opnieuw gemonitord. Indien de vervuiling aanhoudt wordt de cocon verwijderd (hierover wordt een brief verspreid bij gebruikers³).

³ Tot nu toe zijn op 1 plaats alle 3 de cocons verwijderd. Daar is amper reactie op gekomen van omwonenden

2.3 PLASTIC, METAAL- EN DRANKVERPAKKINGEN (PMD)

De inzameling van Plastic, Metaal en Drankverpakkingen heeft door de implementatie van het grondstoffenplan een enorme vlucht genomen. De gemeenten Castricum, Heiloo en Uitgeest lopen met deze inzameling mee in de top van Nederland. De inwoners met een minicontainer kunnen hun container elke drie weken aanbieden.

De enorme vlucht in de tonnages PMD gaat gepaard met een minimale afkeur. In totaal wordt er minder dan een halve kilo PMD afval per inwoner per jaar afgekeurd. Om deze reden vergelijken we de cijfers van de gemeenten alleen met het gemiddelde in de stedelijkheidsklasse. Er zijn gemeenten die hier met kop en schouders bovenuit steken, maar omdat we bij deze gemeenten geen inzicht in de afkeur hebben is het vergelijk lastig.

PMD Kg/inwoner/jaar	2019	2020	2021	2022
Castricum	14,50	19,30	33,10	36,28
Afkeur				0,45
Heiloo	17,00	16,10	32,30	34,72
Afkeur				0,45
Uitgeest	14,90	16,30	33,20	36,24
Afkeur				0,40
Stedelijkheidsklasse 3			Gemiddeld	31

Tabel 7: PMD Kg/ Inwoner/ jaar

2.3.1 Aanbiedingen minicontainers

Het aanbodpercentage van de PMD containers is zeer hoog. Gemiddeld worden de bakken ca 14 keer per jaar aangeboden van de 17 keer die mogelijk zijn. Dit zorgt naast het zeer hoge aanbod in kilogrammen voor zeer volle routes.

Aanbiedingen rolcontainers 2022 ⁴	Maat container in liters	Aantal Uitgezet	Aantal Aangeboden	Gemiddeld
Castricum	240	12550	171.260	13,6
Heiloo	240	8238	115.551	14,0
Uitgeest	240	4607	64.246	13,9

Tabel 8: Aanbiedingen rolcontainers PMD

De inwoners van de hoogbouw kunnen hun PMD samen met het restafval aanbieden. Dit wordt bij de verwerker nagescheiden. In totaal is de bronscheiding voor ca 90% verantwoordelijk voor het inzamelresultaat binnen de gemeenten.

⁴ In deze tabel zijn voor de gemeente Castricum 8 adressen uitgesloten en voor de gemeente Uitgeest 1. Dit zijn adressen die om uitzonderlijke redenen erg veel aanbiedingen hebben, die niet overeen komen met huishoudelijk afval; Het betreffen bijvoorbeeld de adressen van het gemeentelijk brengstation, het gemeentehuis ed.

3 GROF AFVAL

Voor het wegbrengen van grof afval kunnen inwoners terecht bij de milieustraat. Op de milieustraat wordt het afval gescheiden in deelstromen, waardoor er voor deze afvalstroom een prima afvalscheiding kan worden gerealiseerd. Voor inwoners, die niet in staat zijn om het afval zelf naar de milieustraat te brengen is er ook een ophaalservice aan huis voor het grove afval.

Sinds 1 januari 2020 zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd in de inzameling van grof afval. Hiermee liep deze afvalstroom vooruit op de andere wijzigingen in het grondstoffenbeleid bij de inzameling van (fijn) huishoudelijk afval. De twee belangrijkste doorgevoerde maatregelen zijn

1. Alle inwoners kunnen naar alle milieustraten in het gebied van de BUCH
2. Grofvuilafspraken aan huis tegen betaling.

3.1 MAATREGELEN UIT HET GRONDSTOFFENPLAN

3.1.1 Alle inwoners kunnen naar alle milieustraten in het gebied van de BUCH
Sinds 1 januari 2020 kunnen alle inwoners van de gemeenten van de BUCH hun grof afval brengen naar alle milieustraten in het BUCH gebied (ook in de gemeente Bergen). Om dat mogelijk te maken is het acceptatiebeleid van afval en grondstoffen geharmoniseerd tussen de BUCH-gemeenten. Er gelden gelijke regels voor wat en de wijze waarop er op de afvalbrengstations in de BUCH aangeboden mag worden. In alle gemeenten is het aanbieden op de milieustraat sinds 2020 gratis. De openingstijden van de milieustraten in het BUCH gebied zijn als volgt:

	Bergen	Castricum	Egmond	Heiloo	Uitgeest	Schoorl
Maandag	13:30-16:00	Gesloten	09:00-12:00	08:30-15:45	08:30-15:45	Gesloten
Dinsdag	14:30-16:30	08:30-15:45	Gesloten	08:30-15:45	Gesloten	08:00-13:00
Woensdag	13:30-16:00	08:30-15:45	08:30-12:00	08:30-15:45	Gesloten	Gesloten
Donderdag	14:30-16:30	08:30-15:45	Gesloten	Gesloten	08:30-15:45	08:00-13:00
Vrijdag	13:30-15:30	08:30-15:45	08:30 – 12:00	08:30-15:45	Gesloten	Gesloten
Zaterdag	12:30-16:30	09:00-16:00	08:00-12:00	09:00-16:00	09:00-16:00	08:00-12:00

Tabel 9: Openingstijden Milieustraten BUCH gebied

Inwoners kunnen kiezen naar welke milieustraat zij het afval brengen op basis van de locatie en de openingstijden die het best passen bij hun wensen.

3.1.2 Grofvuil aan huis tegen betaling

Voor het laten ophalen aan huis van grof afval betalen de inwoners sinds 1 januari 2020. Bij de inzameling aan huis wordt een veel lager scheidingsrendement behaald dan bij de inzameling op de milieustraat. Daarom hebben de gemeenten ervoor gekozen om de milieustraat de basis-service te maken voor de inzameling van grof afval. Deze dienstverlening is opgenomen in de afvalstoffenheffing en de

inwoners betalen niet extra om de milieustraat te bezoeken. De inzameling aan huis is een vangnet service, waarvoor de inwoners per keer betalen.

3.2 RESULTATEN GROVE AFVALSTROMEN MILIEUSTRAAAT

3.2.1 Tonnages

In het grondstoffenbeleidsplan is de doelstelling opgenomen om te komen tot 30 kilo restafval. Deze 30 kilo geldt voor fijn en grof restafval bij elkaar. De gescheiden ingezamelde stromen tellen niet mee bij deze doelstelling.

De invoering van het grondstoffenplan viel gelijktijdig met de coronapandemie. Beide ontwikkelingen hebben bijgedragen aan een grotere drukte op de milieustraten, zowel in bezoekersaantallen als in afvaltonnage.

Het wegbrengen van afval naar de milieustraat is opgenomen in de afvalstoffenheffing en hiervoor hoeft de inwoner niet per bezoek te betalen. Door de coronapandemie nam de hoeveelheid afval toe, omdat inwoners veel tijd aan huis doorbrachten en mede hierdoor veel klus en opruimactiviteiten uitvoerden. Dit beeld is te zien in heel Nederland.

3.2.1.1 Grof restafval

In het fijne huishoudelijke restafval zagen we in het vorige hoofdstuk een mooie daling optreden. Deze daling is nog niet terug te vinden bij het grove afval. Sterker nog: we zien met name op het grove restafval een stijging. Deze stijging is deels een verschuiving uit de restafvalbakken en deels zien we hierin het effect van de coronapandemie terug komen. Door de beperkte ruimte op de milieustraat kunnen ook nog niet alle stromen worden gescheiden

Grof Restafval	2019	2020	2021	2022
Castricum	18,4	21,3	29,9	17,6
Heiloo	39	40	50,7	25,3
Uitgeest	21,9	39,3	51,9	22,6
Gemiddeld Nederland	25,6	27,6	25,5	

Tabel 10: Grofvuil op de milieustraat in kg/inw/jaar 2021

3.2.1.2 Grondstoffen

De gescheiden grondstoffen zien we met name toenemen vanaf 2020. In 2021 blijft het aanbod relatief stabiel. Beide ontwikkelingen zijn voor een groot deel terug te voeren op de corona-pandemie.

Castricum	2019	2020	2021	2022
Schoon puin	27,7	36,6	34,5	32,5
Matrassen	1,1	1,4	1,7	1,3
A en B-hout	30,9	35,9	31,4	27,8
C-hout	2,9	3,7	3,2	2,5
Metalen	3,1	4,1	4,2	4,0
Heiloo	2019	2020	2021	2022
Schoon puin	24,4	43,1	44,9	40,9
Matrassen	2,3	1,7	1,6	1,4

A en B-hout	28,3	41,4	35,1	33,6
C-hout	2,9	5,1	4,6	3,1
Metalen	6,9	8,8	6,7	6,4
Uitgeest	2019	2020	2021	2022
Schoon puin	31	53,5	54,8	52,6
Matrassen	1,1	1,6	1,8	1,5
A en B-hout	36,8	43,6	39,9	34,7
C-hout	3,4	4,8	4,2	4,3
Metalen	6,9	9	7,5	

Tabel 11: Grondstoffen Milieustraat

3.3 VERBETERINGEN

3.3.1 Optimale hoeveelheid mensen

Corona heeft ook een belangrijke les opgeleverd: in verband met de Corona-restricties werd er intensiever gedoseerd hoeveel mensen er op een bepaald moment op de milieustraat aanwezig konden zijn. Het optimaliseren van het aantal bezoekers op het terrein levert grote voordelen die verder gaan dan de benodigde afstandsverplichting in coronatijd. Door deze aanpassing kunnen de medewerkers zich concentreren op toezicht houden op en advies verstrekken over het goed scheiden van de grove stromen.

Bij grotere bezoekersaantallen worden medewerkers in beslag genomen door het veilig laten verlopen van de vervoersstromen op het terrein. Het toelaten van minder mensen kan leiden totodeloze files voor de slagboom. Deze maatregel is sindsdien gecontinueerd.

3.3.2 Verkeersstromen

De moderne afvalbrengstations zijn zo ontworpen dat in- en uitgaande stromen van alle functies van elkaar gescheiden zijn en inwerpen in een container geschiedt vanaf een groot plateau waar personenwagens op rijden om een route af leggen langs alle beschikbare stromen. Dit is op de milieustraten in Heiloo en Uitgeest in de BUCH door ruimtegebrek niet goed mogelijk.

De drukte zorgt voor een uitdaging op het terrein. Op het terrein vinden drie soorten verkeersbewegingen plaats:

- inwoners die afval komen brengen
- volle containers die worden afgevoerd naar de verwerker.
- verkeer van de gemeentewerf (wijkbeheer).

Deze verkeersstromen zijn op het terrein niet goed te scheiden. Daarnaast zijn er in Heiloo en Uitgeest individuele plateaus geïnstalleerd waar men met de auto op kan rijden om de hoge containers toegankelijk te maken voor inwoners. Deze plateaus eisen wel enige behendigheid.

Het ABS in Castricum is zo ontworpen dat in- en uitgaande stromen van alle functies van elkaar gescheiden zijn en inwerpen in een container geschiedt vanaf een plateau waar personenwagens op rijden om een route af leggen langs alle beschikbare stromen. Vrachtwagens die de afvoer verzorgen rijden buitenom het plateau en komen niet in conflict met ander verkeer.

3.3.3 De inzet van roll-packers



Foto 1: Roll-packer

We hebben maatregelen genomen om de hoeveelheid af-transporten naar de verwerker te verminderen. We werken met roll-packers. Een roll-packer is een mechanische arm met een zware rol die het afval in de container aandrukt, perst en verdicht. Dankzij de roll-packer kan er bijvoorbeeld vier keer meer B-hout in dezelfde container. Hierdoor hoeft er minder vaak een containerwissel plaats te vinden. Het scheelt logistieke bewegingen op het terrein en minder ritten naar de verwerker wat scheelt in emissie en kosten.

3.3.4 Borging expertise medewerkers

De medewerkers op de milieustraat zijn een eerste aanspreekpunt voor onze inwoners en vervullen hierdoor een coachende rol op het thema afvalscheiden. Voor deze medewerkers is er een intensief kennistraject opgezet. De medewerkers beschikken bijna allemaal over diploma's voor het KCA-depot en asbest herkenning. Ook beschikken veel medewerkers over een BHV opleiding. Te allen tijde zijn er één of meerdere medewerkers aanwezig die over deze diploma's beschikken. Deze opleidingen worden regelmatig herhaald.

3.4 DOORKIJKJE: NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

De vraag naar grondstoffen neemt wereldwijd toe. Daarom werkt de overheid samen met het bedrijfsleven, kennisinstituten, natuur- en milieuorganisaties, overheden, vakbonden, financiële instellingen en andere maatschappelijke organisaties om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. Het doel: een volledig circulaire economie in Nederland in 2050.

Hierdoor zal ook het 'karakter' van milieustraten verschuiven. Op dit moment ligt de nadruk nog op het juist scheiden in de diverse grondstoffen. Op termijn zal de nadruk veel meer komen te liggen op hergebruik en reparatie van producten. Dit is nog duurzamer dan het recyclen van grondstoffen. In het land zijn diverse centra en nevenactiviteiten opgezet om hier invulling aan te geven. Ook in BUCHverband wordt hier onderzoek naar gedaan en zijn er al initiatieven ontplooid.

De bestaande locaties zijn door de ruimtelijke beperkingen niet goed geschikt om om te bouwen naar 'circulaire ambachtscentra'. Voor de realisatie van een dergelijk initiatief moet gekeken worden naar alternatieve locaties. In alle drie (en ook in Bergen) de gemeenten wordt er wel circulair maakonderwijs verzorgd op scholen. Hiermee worden volgende generaties voorbereid en op weg geholpen richting een economie waarin we op een duurzame wijze omgaan met apparatuur, kleding, fietsen, meubilair en andere zaken waarmee wij ons omgeven.

4 MAATWERK

4.1.1 30/60 liter trommels

Bij de implementatie van het grondstoffenplan zijn op een aantal strategische plekken verzamelcontainers met dubbele inworpopeningen geplaatst. Inwoners kunnen bij deze containers zelf kiezen of ze zakken van 60 liter of zakken van maximaal 30 liter aanbieden. Er is bij de plaatsing gekeken naar de demografische opbouw van de wijken. De dubbele openingen zijn met name geplaatst in de wijken waar er meer oudere inwoners wonen.

Inmiddels zijn er op 91 locaties bakken met dubbele inworpopeningen geplaatst. In mei 2023 komen hier nog eens 16 containers bij.

De containers staan in de volgende kernen:

Kern	Al geplaatst	Extra bakken 2023
Castricum	22	11
Heiloo	50	3
Uitgeest	19	2

Tabel 12: Ontwikkeling 30/60 liter inworpopening ondergrondse restafvalcontainers

4.1.2 Medisch Afval

In alle gemeenten is er een aanvullende regeling opgesteld voor inwoners die door ziekte onvermijdbaar extra restafval hebben. Deze inwoners kunnen hiervoor ofwel een gratis extra containers aanvragen ofwel een tegemoetkoming in de kosten aanvragen voor extra ledigingen van bak of zak. Door de technisch administratieve infrastructuur en privacyrestricties is het tot nu toe niet mogelijk om deze tegemoetkoming in mindering te brengen op de aanslag. Dit betekent dat inwoners die zich hebben opgegeven voor deze regeling de tegemoetkoming separaat ontvangen van de rekening. Doordat de hoogte van het bedrag dat wordt uitgekeerd afhangt van het aanbodgedrag, is de uitwerking van de regeling zeer arbeidsintensief.

Deze regeling betreft een zeer kleine groep mensen. Op dit moment wordt er in de drie gemeenten door 83 personen gebruik van gemaakt. In 2023 wordt gekeken of deze regel vereenvoudigd kan worden.

5 REACTIES VAN DE INWONERS

5.1 INWONERTEVREDENHEIDSONDERZOEK

In Q1 van 2023 heeft BUCH een inwonertevredenheidsonderzoek laten uitvoeren bij de inwoners van Castricum, Heiloo en Uitgeest over het nieuwe afvalbeleid. In totaal deden 3361 inwoners mee, verdeeld over alle leeftijdsklassen en over laagbouw en hoogbouw. Over het algemeen zijn de inwoners van de gemeenten hartstikke tevreden met het nieuwe grondstoffenbeleid. Gemiddeld geven ze de afvalinzameling een dikke 7,3. In het laatste landelijke onderzoek van de NOS naar afvalinzameling in Nederland was het gemiddelde rapportcijfer van alle gemeenten een 6,8.

Gemeente	Hoogbouw	Laagbouw	Gemiddeld
Castricum	6,5	7,5	7,3

MAART 2023

Heiloo	6,9	7,5	7,4
Uitgeest	6,6	7,4	7,3

Tabel 13: Inwonertevredenheid Rapportcijfers

Over de invoering van de tariefprikkel is men na de invoering heel anders gaan denken. Voor de invoering waren veel inwoners nogal sceptisch. Een klein deel vond het een prima plan. Na de invoering zien we dat het draagvlak voor de tariefprikkel heel fors toeneemt. Gemiddeld is ca 70% van de inwoners tevreden of zeer tevreden met het systeem.

Percentage inwoners dat positief of zeer positief staat tegenover de tariefprikkel	Vooraf		Huidig hoogbouw	
	Laagbouw	Hoogbouw	Laagbouw	Hoogbouw
Castricum	38%	26%	74%	62%
Heiloo	35%	26%	71%	67%
Uitgeest	35%	31%	72%	67%

Tabel 14 Inwonertevredenheid Houding ten aanzien van tariefprikkel

Aan de inwoners van de laagbouw is ook gevraagd op welke wijze zij de 13 aanbiedingen per kwartaal zouden verdelen over de afvalstromen rest, GFT en PMD. Hier komt de volgende verdeling uit:

	Rest	GFT	PMD
Castricum	3	6	4
Heiloo	3	5	5
Uitgeest	3	5	5

Tabel 15: Inwonertevredenheid Inzamelfrequentie in de laagbouw

De inwoners geven hiermee aan behoefte te hebben aan een verhoging van de inzamelfrequentie van GFT en PMD. De inzamelfrequentie van restafval mag van de inwoners naar beneden bijgesteld worden.

De belangrijkste andere conclusies en bevindingen uit het rapport zijn de volgende:

- De belangrijkste reden die inwoners aandragen om hun afval te scheiden is het milieu en de toekomstige generaties.
- Met name in de hoogbouw geven inwoners aan regelmatig hun gft afval niet gescheiden aan te bieden. In Castricum 38% van de bewoners, in Heiloo 33% en in de gemeente Uitgeest zelfs 51% van de bewoners.
- Voor PMD mogen inwoners uit de hoogbouw hun afval samen met het restafval aanbieden. Bijzonder is de animo om deze stroom wel zelf te scheiden hoog. In Castricum geeft 67% van de mensen aan deze stroom naar verzamelcontainers te brengen, in Heiloo 76% en in Uitgeest 70%.

5.2 KLACHTEN

Inwoners kunnen op diverse wijzen een klacht of een melding onder de aandacht brengen bij de BUCH. Inwoners kunnen

1. meldingen doen in Fixi.

Inwoners geven zelf aan waar de klacht over gaat (bijvoorbeeld afval, of het openbaar groen). De uitvoering pakt de klachten op en zet ze door naar een andere afdeling als het geen afval betreft. Het grootste deel van de meldingen in Fixi betreffen niet geleegde of kapotte containers. De backoffice van de BUCH pakt de meldingen op en informeert de inwoners over de oplossing.

2. mailen naar afvalscheiden@debuch.nl. Deze mails komen bij het externe backoffice van Inovim terecht die de meest voorkomende vragen beantwoordt. Meldingen over inzameling worden naar onze backoffice doorgezonden, waarbij deze worden geregistreerd in het CMS Ciweb. Als het niet snel te beantwoorden vragen betreft worden deze doorgestuurd naar betreffende beleidsmedewerker of verantwoordelijke⁵.
3. Mijnafvalzaken.nl
Via mijnafvalzaken.nl kunnen inwoners direct meldingen doen. Deze worden geregistreerd in Ciweb. Hierin worden ook registraties opgenomen van mensen die telefonisch contact zoeken of via email.

Omdat we in deze evaluatie niet de inzameling evalueren maar het beleid is een korte opsomming opgenomen van de klachten die zich met name richten op het nieuwe beleid.

5.2.1 Zorgen voor de openbare ruimte en de angst voor extra zwerfvuil

Voorafgaand aan de implementatie van het grondstoffenplan zijn er door inwoners met name zorgen geuit over de toename van bijplaatsingen en zwerfafval in de openbare ruimte. Deze zorgt blijkt niet echt aan te sluiten bij de werkelijkheid na de invoering⁶.

5.2.2 Klachten over de nieuwe locaties van containers en clusterplaatsen van rolcontainers

Gedurende de implementatie van het grondstoffenplan zijn nieuwe locaties ingericht voor het aanbieden van afval. Voor het bepalen van deze locaties houdt de BUCH zich aan een grote set met criteria, waarbinnen er een afweging wordt gemaakt binnen technische mogelijkheden, straatbeeld, loopafstanden, openbaar groen en parkeren. Inwoners maken ook altijd een individuele afweging. Het liefst wil iedereen een bak dichtbij, maar niet voor de eigen deur. In het begin van 2021 zien we een aantal beleidsklachten die over dit onderwerp gaan.

5.2.3 Klachten over de GFT inzameling

Vooral in de zomermaanden van 2021 is er veel onrust op de sociale media ontstaan over de stinkende rolcontainers en de hoeveelheid ongedierte. Ook de klachten per telefoon en mail waren aanzienlijk. Niet alleen de rolcontainers zijn een probleem, ook de GFT cocons bij hoogbouw vervuilen snel in warm weer. Het (laten) reinigen van deze cocons is arbeidsintensief en zeer kostbaar.

In antwoord op de vragen en klachten is intensief gecommuniceerd met tips en tricks om GFT containers minder te laten ruiken en ongedierte te voorkomen. In

⁵ In 2023 zoeken we naar een koppeling tussen Fixi en Ciweb om dubbele meldingen te voorkomen en een overzichtelijke registratie te behouden.

⁶ In de effectmeting voor zwerfafval (2022) blijkt de vervuilingsgraad vergelijkbaar of zelfs iets verbeterd met de situatie van voor de implementatie van het grondstoffenplan.

de huis-aan-huis bladen, op de socials, heel veel telefonisch en per mail en door speciale klemmen op te sturen of af te geven om de deksel een beetje open te laten staan (bintilations). In 2022 is de hoeveelheid klachten en vragen op dit gebied aanzienlijk minder.

De meeste klachten en meldingen die binnenkomen in 2022 bestaan uit containers die niet (volledig) geleegd zijn. Hierbij is er geen inzicht op de oorzaken hiervan. Dit kan een omissie zijn in de inzameling, maar dit kan ook ontstaan door het te laat aanbieden of het aandrukken van de bakken.

6 GRONDSTOFFENBELEID IN NEDERLAND

6.1 WET EN REGELGEVING

In Nederland hebben we het afval- en grondstoffenbeleid vormgegeven binnen het uitvoeringsprogramma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en de wetgeving van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP)³. Deze twee kaders sluiten bij elkaar aan en vormen samen met de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen het beleidsframe voor het vormgeven van het afval- en grondstoffenbeleid.

6.1.1 Van VANG Fase 1 naar VANG Fase 2.

Het programma VANG-HHA beslaat de periode van 2015-2025. De ambitie van Fase 1 (2015-2020) 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner is niet gehaald. Gemeenten hebben wel forse stappen gezet voor het verbeteren van huishoudelijke afvalscheiding.

- De hoeveelheid restafval van 240 kg naar 180 kg gemiddeld per inwoner per jaar.
- 31% van de gemeenten behalen 75% afvalscheiding, tegenover 7% in 2015.

In de tweede fase richt men zich naast het bereiken van de doelstelling ook op het bereiken van kwalitatief betere grondstofstromen. Er komt dus nog een doelstelling bij:

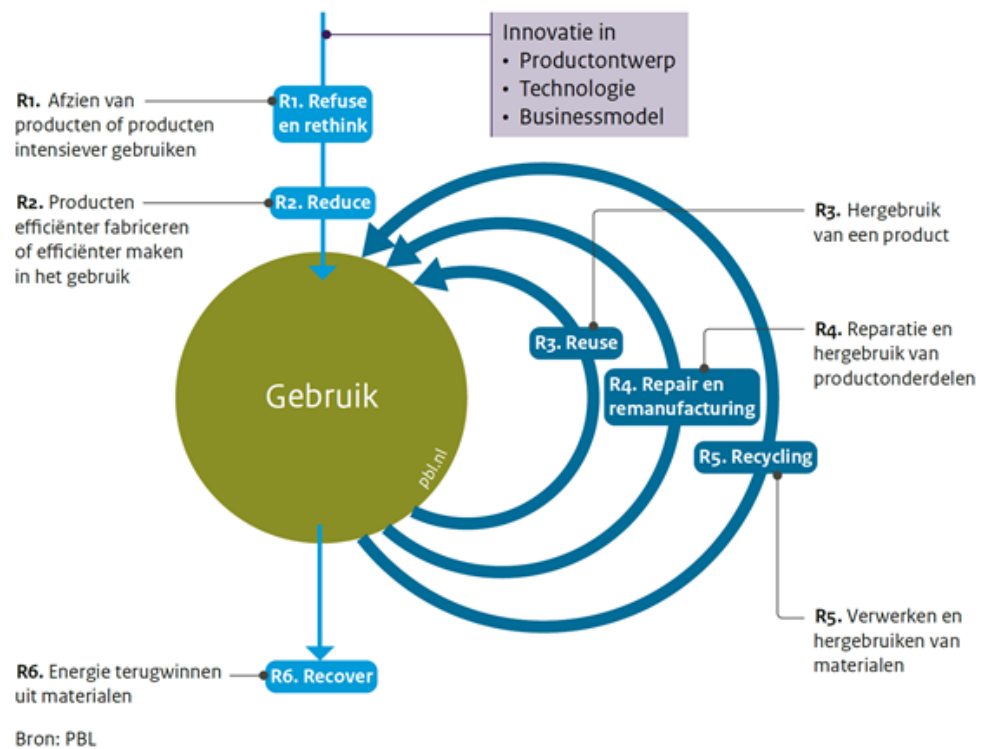
- Het nog beter scheiden van restafval.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de deelstromen. Vervuiling en de aanwezigheid van stoorstoffen zorgen ervoor dat de deelstromen die gescheiden worden ingezameld niet optimaal zijn.

6.1.2 Van LAP3 naar CMP1

De basis voor de landelijke afvalbeheerplannen is een steeds hoogwaardiger verwerking van afvalstromen. Met LAP1 en LAP2 heeft Nederland bereikt dat materialen beter worden hergebruikt. Dit gebeurt vooral door recycling. Binnen het programma van de circulaire economie zetten we nu de volgende stap. Recycling is niet langer het doel, maar wordt nu de minimale standaard.

Het uitgangspunt binnen de circulaire economie is dat producten en materialen zo lang mogelijk zo veel mogelijk waarde houden. De oude ladder van Lansink voldoet niet meer aan de nieuwe aspiraties. Daarom is er een nieuw model ontwikkeld dat meer treden kent.

R-ladder met strategieën van circulariteit



Figuur 2: R-ladder Circulariteit

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft in een brief aan de Tweede Kamer van 25 januari 2021 aangekondigd dat het Landelijk afvalbeheerplan (LAP3) zal worden opgevolgd door een Circulair Materialenplan (CMP1). De staatssecretaris wil met het CMP de reikwijdte van het huidige LAP uitbreiden, met meer sturing op de hogere treden van de afvalhiërarchie die van belang zijn voor een circulaire economie, zoals hergebruik en preventie.

6.1.3 Nederland circulair 2050

Veel natuur- en milieuproblemen komen voort uit een verspillende omgang met grondstoffen op het gebied van voeding energie en producten. Met een circulaire economie wordt het grondstoffengebruik en de negatieve effecten hiervan (zowel in Nederland als in productielanden) sterk verminderd. Hiermee levert de circulaire economie een bijdrage aan de volgende maatschappelijke uitdagingen:

- Het tegengaan van klimaatverandering
- Een schoner milieu en een schonere leefomgeving
- Het herstel van biodiversiteit
- Een grotere leveringszekerheid van grondstoffen door waardebehoud centraal te stellen en grondstoffen hoogwaardig opnieuw te gebruiken

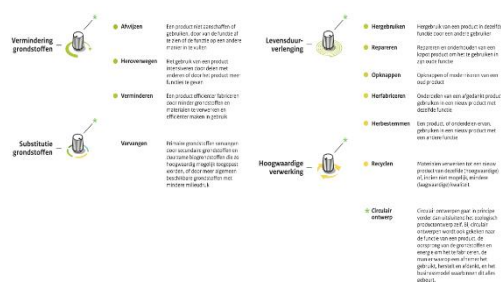
In de basis zijn er vier knoppen waaraan gedraaid kan worden om het grondstoffengebruik meer circulair te maken. Deze komen voort uit het advies van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Het is in feite een vereenvoudigde weergave van het hierboven geschetste r-model.

- 1) Minder (primaire) grondstoffen gebruiken door af te zien van producten, deze te delen of ze efficiënter te maken

- 2) Primaire grondstoffen vervangen door secundaire grondstoffen of andere duurzame alternatieven

- 3) Producten en onderdelen langer en intensiever gebruiken door hergebruik en reparatie.

- 4) De kringloop sluiten door recycling van materialen en grondstoffen, zodat er minder afval wordt verbrand of gestort én er meer hoogwaardig aanbod van secundaire grondstoffen ontstaat.



6.1.4 Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV)

Binnen de UPV zijn producenten van producten financieel en vaak ook organisatorisch verantwoordelijk voor het afvalbeheer van de producten die door hen in de handel worden gebracht. Door deze verantwoordelijkheid probeert het rijk producenten te bewegen om hun producten aan de voorkant van het proces te laten innoveren zodat ze beter aansluiten bij een circulaire economie.

Op dit moment is er een UPV voor de afvalstromen elektrische en elektronische apparatuur, batterijen en accu's, auto's, autobanden, verpakkingen en wegwerpplastic. De UPV voor textiel treedt in werking in 2023 en voor de stromen matrassen is er op dit moment door de producenten een vrijwillige UPV ingericht. De afvalstroom luiers is in voorbereiding.

Door de inrichting van de UPVs worden de gemeenten geholpen in de kosten van afvalbeheer en schuiven de producten meer in de richting van circulair grondstoffenbeheer. Ze moeten echter ook rekening houden met de wensen en eisen van steeds meer partijen bij de inrichting van hun wettelijke zorgtaak voor de inzameling van huishoudelijk afval.

6.2 ONTWIKKELINGEN KOSTEN

6.2.1 Grondstoffen

Beter scheiden van afval was altijd al niet alleen duurzaam, maar ook financieel gunstig. Dit laatste blijft ook nu nog zo, al zien we de prijzen in heel Nederland de afgelopen jaren wel toenemen. De gaan dus van **'afvalscheiden loont'** naar **'minder meer'**. Voor bijna alle grondstoffen geldt dat de verwerking minder opbrengt of meer kost. De oorzaken hiervan verschillen per grondstof. In algemene zin zien we dat de grondstoffenmarkt onrustig is (sterk in waarde op en neer bewegend), mede onder invloed van externe factoren zoals de schaarste die mede door de COVID pandemie en de oorlogssituatie in de Oekraïne is ontstaan. De verwachting is dat externe ontwikkelingen de komende jaren vaker voor plotselinge schommelingen in de verwerkingskosten zullen zorgen.

6.2.2 Restafval

Ook de kosten voor de verwerking van restafval worden hoger. De overheid heft een afvalstoffenbelasting per ton afval die verbrand moet worden. Daarnaast heeft het kabinet in 2021 ook een CO2 heffing geïntroduceerd. De CO2-heffing koppelt een prijs aan de industriële emissie van een ton CO2. Op dit moment is

nog niet duidelijk op welk moment dit financieel effect gaat krijgen op het huishoudelijk afval en hoe groot deze kosten zijn. Het rijk heeft wel al besloten dat afvalverbranders niet zullen worden uitgesloten van deze heffing.

6.3 TECHNIEK EN INNOVATIE

Binnen de UCH gemeenten is ingezet op verduurzaming van het wagenpark. Alle inzamelvoertuigen van de UCH rijden op HVO100. HVO100 wordt gemaakt van 100% hernieuwbare grondstoffen en levert tot wel 90% reductie* van uitstoot van broeikasgassen (CO₂e) ten opzichte van gebruik van fossiele diesel gedurende de levenscyclus.

7 VERBETERPOTENTIEEL EN VERVOLG

Binnen het grondstoffenplan zijn we al prima op weg. Toch zijn er ook een aantal verbeterpunten mogelijk. Deze zijn deels al ingezet en worden deels het komend jaar verder uitgewerkt en later ter besluitvorming voorgelegd.

7.1 PLAN VOOR AANPASSING VAN DE INZAMELFREQUENTIES VAN RESTAFVAL, GFT EN PMD IN DE LAAGBOUW.

In het grondstoffenplan kan iedere inwoner van de laagbouw zijn restafval, PMD en GFT elke drie weken aanbieden. Dit leidt tot een prima resultaat op de doelstellingen. De hoeveelheid restafval is bijna gehalveerd in de gemeenten.

Toch is er zeker ook nog verbeterpotentieel. In de sorteeranalyse blijkt dat het grootste verbeterpotentieel te vinden is bij de afvalstroom GFT. Inwoners zelf geven aan dat zij het liefst de inzamelrequentie van GFT en PMD naar omhoog willen aanpassen en dat de inzamelrequentie van restafval naar beneden kan.

In 2023 bereiden we een plan uit dat beter aansluit bij de wensen van de inwoners. We bekijken welke wijzigingen mogelijk zijn binnen de kaders van efficiënte bedrijfsvoering, en welke effecten dit heeft. Dit plan leggen we in Q3 2023 ter besluitvorming voor.

7.2 OPTIMALISATIE VAN DE INZAMELING VAN OUD PAPIER EN KARTON (OPK)

Bij de inzameling van OPK zijn op diverse manieren optimalisaties mogelijk.

7.2.1 Motie Ja-Ja Sticker in Heiloo (in voorbereiding)

De raad van de gemeente Heiloo heeft een motie aangenomen die leidt tot de invoering van de ja-ja sticker voor oud papier. Bij de invoering van de ja-ja sticker verandert het systeem van OPT-OUT (mensen die geen reclame willen ontvangen geven dit bewust aan op hun brievenbus en alle andere mensen ontvangen wel reclame) naar een OPT-IN systeem. In het OPT-IN systeem ontvangt niemand reclamefolders, tenzij je expliciet hebt aangegeven (met een ja-ja sticker) dat je er prijs op stelt om deze reclame te ontvangen.

De uitwerking van deze motie is in voorbereiding. Samen met de raden van Castricum en Uitgeest zal worden afgetast of dit systeem UCH breed kan rekenen op draagvlak.

7.2.2 Op korte termijn aanscherping afspraken inzameling door verenigingen

Voor de inzameling van OPK werken de gemeenten op een aantal locaties samen met vrijwilligers/verenigingen. De inzameling vindt plaats door bakken die op locatie geplaatst worden en door de vereniging gevuld. De bakken worden vervolgens in opdracht van de BUCH geleegd. De kosten voor de lediging zijn voor de gemeenten, en de verenigingen ontvangen een (deel van de) opbrengst van het oud papier. De verenigingen houden de locatie rondom de inzamellocatie schoon.

De afspraken die met deze verenigingen gemaakt zijn, zijn grotendeels verouderd. Dit leidt momenteel tot de ongewenste situatie dat er gereden wordt voor meer dan halflege containers, waardoor de kosten oplopen, zonder dat het meer oplevert. De verenigingen hebben geen prikkel om de kosten te drukken. BUCH benadert het komend jaar alle verenigingen om deze afspraken te actualiseren en aan te scherpen zodat voortaan enkel nog volle containers worden geleegd.

7.2.3 Langere termijn plan voor de duurzame inzameling oud papier

In de afgelopen periode is er voor de inzameling en recycling van OPK veel veranderd. Op de internationale wereldmarkt fluctueren de prijzen enorm door importbeperkingen en de kosten voor de energie die nodig is om de papierstroom te verwerken. Door de thuisbestellingen, die tijdens de coronaperiode in stroomversnelling gingen, verschoof de samenstelling van de afvalstroom steeds verder op van papier naar karton. En door de economische omstandigheden, de introductie van retourkatten en de invoering van java stickers verminderde ook het aanbod van oud papier. Tel daarbij op dat tijdens de coronapandemie ook steeds vaker de discussie wordt gevoerd naar de veiligheid van de inzameling met niet professionele inzamelaars (vrijwilligers) en dan kunnen we voor de hele afvalstroom spreken over een volledig verschoven speelveld. Hierbij past een nieuw lange termijnplan voor deze afvalstroom, en hoe deze het best duurzaam kan worden ingezameld gericht op de huidige omstandigheden. Dit plan zal gedurende 2023 verder worden uitgewerkt.

7.3 COMMUNICATIECAMPAGNE GFT IN DE HOOGBOUW

Niet alleen in de laagbouw is er op de afvalstroom GFT nog winst te behalen. In de hoogbouw geeft tussen de 35 en 50% van de inwoners aan het afval niet of niet altijd gescheiden aan te bieden. Daarnaast is het afval dat wel in de cocons terecht komt vaak vervuild. De BUCH werkt een communicatiecampagne uit die specifiek gericht is om in deze afvalstroom verbetering te bewerkstelligen.

7.4 LEGEN OP VULGRAAD IN PLAATS VAN OP FREQUENTIE (AL INGEZET)

Tot en met 2022 werden alle ondergrondse containers geleegd op basis van frequentie. Een auto rijdt een vaste route en doet dat een aantal keer per week op vaste tijdstippen. Dit betekent dat sommige containers al (te) vol zijn bij lediging en dat anderen geleegd worden terwijl ze nog lang niet vol zijn. De BUCH gaat dit systeem vervangen door een modernere variant; ledigen op vulgraad. Hiervoor wordt een sensor in de ondergrondse containers geplaatst die een signaal geeft wanneer de container vol dreigt te raken. Op deze manier kunnen de containers efficiënt ingepland worden en rijden de inzamelvoertuigen op basis van behoefte van de specifieke locaties.

Rijden op vulgraad kent een aantal voordelen:

- Het voorkomt dat er nodeloos halfvolle containers geledigd worden. Het aantal verkeersbewegingen daalt. Dit draagt bij aan veiligheid, leefbaarheid en reductie uitstoot. De software berekent automatisch de meeste effectieve route op basis van de door de container aangeleverde informatie.
- De werkwijze leidt tot tijdige lediging van een verzamelcontainer. Dit draagt bij aan het tegengaan van bijplaatsingen. Het systeem kan prognoses maken van het moment van volraken. Er kan bijvoorbeeld op vrijdag voorzien worden dat een lediging op maandag te laat komt en er eerder gereden moet gaan worden.
- De monitoring van hoe een container gebruikt wordt verbetert sterk. Dit helpt bij inzicht verkrijgen in behoefte en sturing in waar welke container optimaal ingezet kan worden. De grootte van inwerpen kan gemonitord worden. Dit kan waardevolle informatie opleveren voor campagnes en stimuleren gedragsverandering.
- Het systeem signaleert storingen.
- Het systeem kan verstopping vroegtijdig signaleren. Dit stelt ons in staat snel te acteren, wat helpt bij het tegengaan van bijplaatsingen.

In 2022 heeft de inzameldienst de hiervoor benodigde apparatuur ingekocht. In buurgemeente Bergen worden alle ondergrondse containers sinds 1 januari 2023 door de werkorganisatie BUCH geledigd op basis van vulgraadsensoren. In de loop van 2023 neemt de BUCH het ledigen van ondergrondse containers in Uitgeest, Castricum en Heiloo over van de huidige dienstverlener en gaat in de loop van 2023 en 2024 bij 420 verzamelcontainers in Uitgeest, Castricum en Heiloo vulgraadsensoren plaatsen. Het betreft ondergrondse containers voor alle stromen: van rest tot glas, van luiers tot papier.

7.5 DE INZAMELING VAN LUIERS

De inwoners van de gemeenten Castricum, Heiloo en Uitgeest kunnen hun luiers gratis inleveren bij de verzamelcontainers voor luiers- en incontinentie materiaal. Omdat er nog onvoldoende recyclecapaciteit is in Nederland worden deze op dit moment nog met het restafval verbrand.

In de afgelopen jaren is er in de regio Nijmegen een recyclecentrale voor luiers ontwikkeld en in gebruik genomen. De centrale maakt gebruik van Thermische Drukhydrolyse. De luiers worden onder invloed van hoge druk en hoge temperatuur omgezet in een vloeibaar mengsel. Na afkoelen is het resultaat een scheiding in een geraffineerde slurry en kunststofbolletjes. De slurry wordt via het waterschap vergist en de kunststofbolletjes kunnen worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten. In Nijmegen wordt momenteel 15.000 ton luiers op jaarbasis gerecycled. In het westen van Nederland bekijkt Meerlanden momenteel of er voldoende aanlevering gegarandeerd kan worden voor een recyclecentrale in de omgeving van Amsterdam. Om de businesscase rond te krijgen wordt gerekend met een aanlevertonnage van 25.000 ton luiers.

De BUCH heeft een sorteeraanlyse laten uitvoeren op de luiers die in haar gebied ingezameld worden. Uit deze sorteeraanlyse blijkt dat de luierstroom in Castricum en Heiloo relatief schoon is (met een vervuilingpercentage <8%). De luierstroom in Uitgeest is iets zwaarder vervuild (16%). Omdat het afval al gescheiden wordt

ingezameld lijken de gemeenten een uitstekende kandidaat om deel te nemen in deze businesscase. In 2023 wordt nader uitgezocht wat het toekomstperspectief is voor deze recycling.

7.6 VEREENVOUDIGEN REGELING MEDISCH AFVAL

Zoals u kon lezen maken in de gemeenten Castricum, Heiloo, en Uitgeest 83 inwoners gebruik van de regeling tegemoetkoming voor medisch afval. Deze regeling is op dit moment zeer arbeidsintensief. Samen met de deskundige op het gebied van AVG wordt gekeken naar mogelijkheden om deze regeling te versimpelen.

7.7 HULPMIDDELEN MILIEUSTRAAAT

We bekijken aan de hand van de input van de inwoners in de enquête wat de mogelijkheden zijn om het brengen van afval naar de milieustraat te vereenvoudigen.